

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 07-7592
Podgorica, 6. decembra 2019. godine

Crna Gora
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA
I MANJINSKA PRAVA
PODGORICA

Primljeno:	6. 12. 19		
Org. jed.	Broj:	Prilog	Vrijednost
07-7592	599	18-20	

PRIMLJENO:	6. 12	20 19	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-3/19-#		
VEZA:			
EPA:	884 XXVI		
SKRAĆENICA:		PRILOG:	

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 5. decembra 2019. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O SLOBODI VJEROISPOVJESTI ILI UVJERENJA I PRAVNOM POLOŽAJU VJERSKIH ZAJEDNICA**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su **ZORAN PAŽIN**, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministar pravde i **MEHMED ZENKA**, ministar za ljudska i manjinska prava.

PREDSJEDNIK
Duško Marković, s. r.

**ZAKON O SLOBODI VJEROISPOVIJESTI ILI UVJERENJA I PRAVNOM
POLOŽAJU VJERSKIH ZAJEDNICA**

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Sloboda misli, savjesti i vjeroispovijesti zajemčena Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom.

Država garantuje nesmetano ostvarivanje slobode misli, savjesti i vjeroispovijesti.

Član 2

Sloboda misli je apsolutna i neprikosnovena.

Član 3

Sloboda ispoljavanja vjere ili uvjerenja podliježe samo onim ograničenjima, neophodnim u demokratskom društvu koja su u interesu javne bezbjednosti, zaštite javnog poretka, zdravlja ili morala ili zaštite prava i sloboda drugih.

Mjera ograničenja mora biti srazmjerna legitimnom cilju iz stava 1 ovog člana, a organ javne vlasti mora voditi računa da se ne primjenjuje stroža mjera ograničenja, ako se isti legitimni cilj može postići blažom mjerom ograničenja.

Član 4

Sloboda vjeroispovijesti ili uvjerenja štiti teistička, neteistička i ateistička uvjerenja, kao i pravo da se, postupajući po sopstvenoj savjesti, ne ispoljava bilo kakva vjera ili uvjerenje.

Sloboda vjeroispovijesti ili uvjerenja podrazumijeva pravo svakog da, postupajući po sopstvenoj savjesti, sam ili u zajednici sa drugim, javno ili privatno ispoljava vjeru ili uvjerenje molitvom, propovjedima, običajima, obredom ili na drugi način, pravo da prihvati ili promijeni vjeru ili uvjerenje, slobodu da učestvuje u vjerskoj pouci i nastavi, ili pouci odnosno nastavi koji odgovaraju nečijem uvjerenju, kao i pravo da njeguje i razvija vjersku tradiciju ili tradiciju u skladu sa nečijim uvjerenjem.

Član 5

Sloboda savjesti podrazumijeva i pravo pojedinca da odbije, u skladu sa zakonom, ispunjenje vojne ili druge obaveze koja uključuje upotrebu oružja (prigovor savjesti).

Član 6

Vjerska zajednica je dobrovoljno, neprofitno udruženje lica iste vjeroispovijesti, koje se osniva radi javnog ili privatnog ispoljavanja vjere, vršenja vjerskih obreda i ima svoju strukturu, organe, unutrašnja pravila i vjersko učenje.

Zajednica uvjerenja, u smislu ovog zakona, je dobrovoljna, neprofitna organizacija koja se osniva radi ostvarivanja određenih zajedničkih ili opštih ciljeva ili interesa koji proizilaze iz zajedničkih uvjerenja.

Član 7

Vjerske zajednice su crkve, zajednice vjernika i ostali institucionalni oblici vjerskog djelovanja.

Vjerska zajednica je slobodna u vršenju vjerskih obreda.

Vjerska zajednica slobodno odlučuje, naročito o:

1. unutrašnjoj organizaciji, obrazovanju, sastavu, ovlašćenjima i funkcionisanju njenih organa;
2. imenovanju i ovlašćenjima svojih vjerskih službenika i drugog vjerskog osoblja;
3. pravima i obavezama svojih vjernika, pod uslovom da ne ometaju njihovu vjersku slobodu;
4. povezivanju ili učestvovanju u međuvjerskim organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori ili u inostranstvu.

Član 8

Djelovanje vjerskih zajednica ne smije biti usmjereno protiv drugih vjerskih zajednica i vjeroispovijesti ako je takvo djelovanje neprikladno i uvredljivo, niti smije biti na štetu drugih prava i sloboda vjernika i građana.

Vjerska zajednica u svom djelovanju podliježe samo ograničenjima propisanim zakonom, a koja su neophodna u demokratskom društvu radi zaštite javne bezbjednosti, javnog poretka, zdravlja ili morala ili zaštite prava i sloboda drugih, pri čemu mjera ograničenja mora biti srazmjerna ovim vrijednostima.

Član 9

U Crnoj Gori nijedna religija nema status državne religije.

Odnosi između države i vjerskih zajednica zasnivaju se na uzajamnom razumijevanju i saradnji, posebno u oblasti karitativne, socijalne, zdravstvene, obrazovne i kulturne djelatnosti.

Država i vjerske zajednice podstiču toleranciju, dijalog i poštovanje između vjernika različitih vjerskih zajednica, kao i između vjernika i onih koji nijesu vjernici.

Član 10

Pojedina pitanja od zajedničkog interesa za Crnu Goru i jednu ili više vjerskih zajednica mogu se urediti ugovorom koji zaključuju Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) i vjerske zajednice.

Član 11

Vjerska zajednica samostalno upravlja svojom imovinom na osnovu autonomnih propisa, u skladu sa zakonom.

Član 12

Dobra koja predstavljaju kulturnu baštinu Crne Gore, a na kojima pravo svojine ili korišćenja ima vjerska zajednica, ne mogu se otuđiti, premještati ili iznijeti iz države, bez saglasnosti Vlade.

Prije donošenja odluke iz stava 1 ovog člana, Vlada će zatražiti mišljenje vjerske zajednice.

Član 13

Niko ne može na bilo koji način biti primoran ili spriječen da postane ili ostane član vjerske zajednice niti da učestvuje ili ne učestvuje u ispoljavanju vjeroispovijesti ili uvjerenja.

Niko ne može biti onemogućen da zbog pripadnosti ili nepripadnosti vjerskoj zajednici koristi prava koja ima na osnovu zakona.

Član 14

Zabranjen je svaki vid posredne ili neposredne diskriminacije po osnovu vjere ili uvjerenja i podsticanje vjerske mržnje i netolerancije.

Neće se smatrati diskriminacijom, u smislu stava 1 ovog člana, pripadnost određenoj vjerskoj zajednici kao legitiman uslov za zapošljavanje u vjerskoj zajednici ili njenom organizacionom dijelu kada je pripadnost vjerskoj zajednici nezamjenjiv uslov i razumno opravdanje za isticanje tog uslova za zapošljavanje.

Član 15

Prikupljanje, obrada i zaštita podataka o vjeroispovijesti ili uvjerenju pojedinaca ili grupa vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Član 16

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 17

Nadzor nad primjenom ovog zakona vrši organ državne uprave nadležan za zaštitu ljudskih prava i sloboda (u daljem tekstu: Ministarstvo).

II. REGISTRACIJA I EVIDENCIJA VJERSKIH ZAJEDNICA

Član 18

Vjerska zajednica stiče svojstvo pravnog lica upisom u registar vjerskih zajednica (u daljem tekstu: Registar), koji vodi Ministarstvo.

Registar se sastoji od baze podataka i zbirke dokumenata.

Sadržaj i način vođenja Registra, kao javne evidencije, propisuje Ministarstvo.

Član 19

Registracija vjerske zajednice ili dijela vjerske zajednice čiji je vjerski centar u inostranstvu nije obavezna.

Vjerske zajednice, odnosno dio vjerske zajednice čiji je vjerski centar u inostranstvu slobodno odlučuje o tome da li će zahtijevati upis u Registar.

Član 20

Vjerska zajednica može da se registruje ako ima najmanje tri punoljetna vjernika koji su crnogorski državljani i imaju prebivalište u Crnoj Gori ili državljani druge države ili lica bez državljanstva koji imaju odobren stalni boravak u Crnoj Gori, u skladu sa zakonom.

Član 21

Prijavu za registraciju vjerske zajednice, Ministarstvu podnosi lice ovlašćeno za zastupanje vjerske zajednice.

Prijava iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) naziv vjerske zajednice koji se mora razlikovati od naziva drugih vjerskih zajednica u mjeri koja omogućava da se izbjegne zabuna ili greška u identifikaciji zbog sličnosti sa nazivom druge registrovane zajednice;
- 2) sjedište i adresu vjerske zajednice u Crnoj Gori.

Uz prijavu iz stava 1 ovog člana, prilažu se:

- odluka o osnivanju ukoliko se radi o novoosnovanoj vjerskoj zajednici, sa podacima o licima iz člana 20 ovog zakona (lično ime, dokazi o državljanstvu i prebivalištu, odnosno stalnom boravku za strance), sa njihovim svojeručnim potpisom;

- podaci o licu ovlašćenom za zastupanje vjerske zajednice (lično ime, dokazi o državljanstvu i prebivalištu, odnosno stalnom boravku za strance), sa njegovim svojeručnim potpisom.

U slučaju da više vjerskih zajednica tvrde da imaju pravo na korišćenje istog ili sličnog naziva, odnosno da više lica tvrde da su ovlašćena da zastupaju vjersku zajednicu ili da vjerska zajednica osporava ovlašćenje određenom licu da je zastupa, Ministarstvo o tome odlučuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak.

Član 22

Ako lice ovlašćeno za zastupanje vjerske zajednice ne podnese prijavu za registraciju u skladu sa članom 21 ovog zakona, Ministarstvo će odbiti da registruje vjersku zajednicu.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se podnijeti tužba Upravnom sudu Crne Gore.

Član 23

Organizacioni dio vjerske zajednice koji djeluje u Crnoj Gori, čiji je vjerski centar u inostranstvu, koji do sada nije bio prijavljen kod nadležnog organa uprave u Crnoj Gori, uz prijavu iz člana 21 ovog zakona, prilaže i odluku nadležnog organa te vjerske zajednice za upis u Registar.

Član 24

Vjerske zajednice koje su prijavljene i evidentirane kod nadležnog organa uprave u Crnoj Gori u skladu sa Zakonom o pravnom položaju vjerskih zajednica („Službeni list SRCG”, broj 9/77) i djeluju u Crnoj Gori na dan stupanja na snagu ovog zakona upisuju se u evidenciju postojećih vjerskih zajednica (u daljem tekstu: Evidencija), koju vodi Ministarstvo, podnošenjem prijave za upis od strane lica ovlašćenog za zastupanje.

Sadržaj Evidencije propisuje Ministarstvo.

Član 25

Područje registracije ili evidencije vjerske zajednice u Crnoj Gori može se prostirati unutar granica Crne Gore.

Sjedište registrovane ili evidentirane vjerske zajednice za teritoriju Crne Gore mora biti u Crnoj Gori.

Dio vjerske zajednice čiji je vjerski centar u inostranstvu, a djeluje u Crnoj Gori, može steći svojstvo pravnog lica u Crnoj Gori upisom u Registar ili Evidenciju.

Član 26

Ministarstvo, u roku od 30 dana od dana prijema uredne prijave i potrebne dokumentacije iz čl. 21, 23 i 24 ovog zakona, utvrđuje da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom za upis vjerske zajednice u Registar ili Evidenciju.

Ako vjerska zajednica ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje o upisu u Registar ili Evidenciju.

Član 27

Vjerska zajednica podnosi Ministarstvu prijavu o svakoj promjeni podataka iz člana 21 ovog zakona, u roku od 30 dana od nastanka promjene.

Upis promjena vrši se u skladu sa odredbama ovog zakona o registraciji vjerske zajednice.

U Registar se mogu upisati, pored vjerskih zajednica, i njihovi organizacioni djelovi, po zahtjevu vjerske zajednice, kao i zajednice vjerskih zajednica, pod uslovima i na način propisanim ovim zakonom za registraciju vjerskih zajednica.

Član 28

Ovim zakonom se ne sprječava niti ograničava osnivanje ili djelovanje udruženjima građana i drugim oblicima organizacija civilnog društva sa svojstvom pravnog lica ili bez svojstva pravnog lica, koji su osnovani radi ostvarivanja slobode misli, savjesti, vjeroispovijesti ili uvjerenja, niti se sprječava djelovanje neregistrovanih ili neevidentiranih vjerskih zajednica.

Neregistrovane i neevidentirane vjerske zajednice nemaju pravni položaj vjerskih zajednica koje su registrovane ili evidentirane u skladu sa ovim zakonom i ne mogu sticati i ostvarivati prava koja u skladu sa pravnim poretkom Crne Gore isključivo pripadaju registrovanim ili evidentiranim vjerskim zajednicama, kao pravnim licima.

Član 29

Način osnivanja, status, organi, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad i djelovanje organizacija koje nijesu vjerske zajednice u smislu ovog zakona, a koje se osnivaju radi ispoljavanja slobode misli, savjesti ili uvjerenja, ostvaruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje pravni položaj nevladinih organizacija.

Član 30

Vjerskoj zajednici može se odbiti upis u Registar ili Evidenciju ili se može zabraniti djelovanje, ako:

- 1) podstiče rasnu, nacionalnu, vjersku ili drugu diskriminaciju i nasilje ili raspiruje ili podstiče rasnu, nacionalnu, vjersku ili drugu mržnju, netrpeljivost, razdor ili progon ili na drugi način ugrožava ili vrijeđa ljudsko dostojanstvo;
- 2) su svrha, ciljevi i način njenog vjerskog djelovanja zasnovani na nasilju ili koriste nasilje kojim se ugrožava život, zdravlje ili druga prava i slobode pripadnika te, ili druge vjerske zajednice, kao i drugih lica.

Odredbe ovog člana primjenjuju se i na neregistrovane ili neevidentirane vjerske zajednice, ako postoje razlozi iz stava 1 ovog člana.

Član 31

O odbijanju upisa vjerske zajednice u Registar ili Evidenciju odlučuje Ministarstvo rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se podnijeti tužba Upravnom sudu Crne Gore.

Član 32

Postupak za zabranu djelovanja vjerske zajednice kada postoje razlozi iz člana 30 stav 1 ovog zakona pokreće državno tužilaštvo predlogom za zabranu djelovanja vjerske zajednice nadležnom sudu, ako se legitimni cilj u interesu javne bezbjednosti, zaštite javnog poretka, zdravlja ili morala, ili zaštite prava i sloboda drugih, nije mogao postići blažim mjerama ograničenja.

Prije donošenja odluke o zabrani djelovanja vjerske zajednice sud može vjerskoj zajednici ostaviti primjeren rok da uskladi svoje djelovanje sa javnim poretkom i moralom.

Ako u određenom vremenskom periodu, koji je odredio sud, vjerska zajednica ispuni zahtjev suda za usklađivanje svog djelovanja sa javnim poretkom i moralom nadležni sud može obustaviti postupak za zabranu djelovanja vjerske zajednice.

Član 33

Ministarstvo će brisati vjersku zajednicu iz Registra ili Evidencije, ako:

- 1) vjerska zajednica sama donese odluku o prestanku djelovanja;

2) je vjerskoj zajednici zabranjeno djelovanje u skladu sa odredbama ovog zakona na osnovu pravosnažne sudske odluke.

Vjerska zajednica briše se iz Registra ili Evidencije rješenjem Ministarstva.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se podnijeti tužba Upravnom sudu Crne Gore.

Član 34

O imovini vjerske zajednice brisane iz Registra, odnosno Evidencije, nakon izmirenja dugova, odlučuje se na način određen aktima vjerske zajednice.

Ako aktima vjerske zajednice nije određen način postupanja, imovina vjerske zajednice postaje državna imovina.

III. PRAVA I OBAVEZE VJERSKIH ZAJEDNICA I NJIHOVIH VJERNIKA

Član 35

Vjerska zajednica obezbjeđuje sredstava za obavljanje svoje djelatnosti od prihoda iz sopstvene imovine i vjerskih usluga, zadužbina, legata, fondova, donacija i drugih doprinosa fizičkih i pravnih lica, sredstava međunarodnih vjerskih organizacija čiji su članovi, sredstava iz državnog budžeta i budžeta jedinica lokalne samouprave, kao i drugih poslova i djelatnosti na neprofitnim osnovama, u skladu sa zakonom.

Iz državnog budžeta i budžeta lokalne samouprave vjerskoj zajednici mogu se odobriti sredstva za aktivnosti kojima se afirmiše duhovna, kulturna i državna tradicija Crne Gore, kao i za podršku socijalnim, zdravstvenim, karitativnim i humanitarnim aktivnostima od posebnog značaja.

O prihodima iz stava 1 ovog člana vjerska zajednica vodi evidenciju, u skladu sa zakonom i autonomnim propisima vjerske zajednice.

Član 36

Kontrolu zakonitosti sticanja sredstava vjerske zajednice i kontrolu zakonitosti namjenskog trošenja sredstava vjerske zajednice iz državnog budžeta i budžeta lokalne samouprave vrše nadležni organi, u skladu sa zakonom.

Član 37

Imovina vjerske zajednice se koristi za vršenje vjerskih obreda, izgradnju i održavanje vjerskih objekata, kao i u druge socijalne, zdravstvene, kulturne, karitativne, vaspitno-obrazovne svrhe, u skladu sa zakonom i autonomnim propisima vjerske zajednice.

Vjerska zajednica za svoje obaveze odgovara cjelokupnom imovinom, u skladu sa zakonom, osim imovinom neophodnom za vršenje vjerskih obreda.

Član 38

Nepokretna i pokretna dobra koja su u svojini vjerske zajednice upisuju se, odnosno registruju, na ime vjerske zajednice ili organizacionog dijela vjerske zajednice čiji je vjerski centar u inostranstvu, a koji ima svojstvo pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori.

Na ime vjerskih zajednica i organizacionih djelova iz stava 1 ovog člana upisuje se i pravo korišćenja na pokretnim i nepokretnim dobrima u državnoj svojini koje je država povjerila vjerskoj zajednici na korišćenje.

Član 39

Vjerska zajednica može prikupljati dobrovoljne priloge na osnovu svojih autonomnih propisa, u skladu sa zakonom.

Član 40

Vjerska zajednica je dužna da plaća poreze, doprinose i druge dažbine, u skladu sa zakonom.

Vjerska zajednica može biti potpuno ili djelimično oslobođena poreskih i drugih obaveza, u skladu sa zakonom.

Fizička i pravna lica koja daju priloge vjerskoj zajednici mogu biti oslobođena odgovarajućih poreskih obaveza, u skladu sa zakonom kojim se uvodi odgovarajući javni prihod.

Član 41

Vjerski službenik ima pravo na zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje, u skladu sa zakonom.

Vjerska zajednica može osnovati ustanove za socijalno, odnosno zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje vjerskih službenika, u skladu sa zakonom.

Vjerske zajednice dužne su da prijave vjerske službenike koji ostvaruju prava iz st. 1 i 2 ovog člana, u skladu sa propisima kojim se uređuje plaćanje doprinosa.

Vjerskoj zajednici iz stava 3 ovog člana, mogu se obezbijediti i sredstva u državnom budžetu za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje vjerskih službenika, u skladu sa zakonom.

Ako se u državnom budžetu obezbijede sredstva za namjenu iz stava 4 ovog člana, Vlada utvrđuje iznos sredstava, pri čemu se na vjerske zajednice sa malim brojem vjernika može primijeniti načelo afirmativne akcije.

Član 42

Vjerska zajednica ima pravo da gradi vjerske objekte i vrši adaptaciju i rekonstrukciju postojećih, u skladu sa zakonom.

Izgradnja, adaptacija i rekonstrukcija vjerskih objekata izvode se na osnovu dozvola i saglasnosti propisanih zakonom i propisima koji regulišu oblast izgradnje objekata i zaštitu kulturnih dobara i uz stručni nadzor u skladu sa zakonom.

Nadležni organ državne uprave, odnosno lokalne samouprave, prilikom izrade prostornih planova, razmotriće i iskazane potrebe vjerske zajednice za izgradnju vjerskog objekta.

Organi državne uprave nadležni za poslove uređenja prostora i izgradnje objekata neće razmatrati zahtjeve za izgradnju vjerskih objekata koji nemaju saglasnost nadležnih organa vjerske zajednice u Crnoj Gori, u skladu sa zakonom i autonomnim propisima vjerske zajednice.

Član 43

Vjerska zajednica ima pristup javnim radio-difuznim servisima i drugim medijima, kao i pravo da samostalno ostvaruje sopstvenu informativnu i izdavačku djelatnost na neprofitnoj osnovi, u skladu sa zakonom.

Član 44

Vjerska zajednica, u okviru svoje socijalne, kulturne, karitativne i humanitarne djelatnosti, može osnivati odgovarajuće ustanove u skladu sa zakonom.

Član 45

Vjerski obredi vrše se u vjerskim objektima.

Vjerski obredi mogu se vršiti i izvan vjerskih objekata na mjestima dostupnim građanima, bez odobrenja, uz prethodnu prijavu organu državne uprave nadležnom za unutrašnje poslove, u skladu sa zakonom, koji uređuje pravo na javno okupljanje.

Za vjerske obrede koji se vrše na zahtjev građana (porodična slava, vjenčanje, krštenje, krizma, sunećenje, ispovijedanje, osvještenje i sl.) nije potrebna prijava iz stava 2 ovog člana, osim ako se ti obredi vrše na javnom mjestu, a predstavljaju rizik za bezbjednost ljudi i imovine.

Član 46

Vjerski službenik koji vrši vjerski obred može primiti naknadu, odnosno nagradu za vjerske obrede od lica na čiji zahtjev vrši obred, na osnovu autonomnih propisa vjerske zajednice.

O prihodima iz stava 1 ovog člana vjerska zajednica vodi evidenciju, u skladu sa zakonom i autonomnim propisima vjerske zajednice.

U evidenciju iz stava 2 ovog člana ne smiju se unositi podaci o identitetu lica koje je zatražilo vršenje vjerskog obreda.

Član 47

Vjerska duhovna briga o vjernicima koji su na službi u Vojsci Crne Gore i policiji ostvaruje se u skladu sa aktom nadležnog organa državne uprave kojim se bliže uređuju pravila službe.

Član 48

Lice koje se nalazi u pritvoru ili izdržava kaznu zatvora, kao i lice koje se nalazi u zavodu za maloljetnike ili ustanovama za smještaj djece sa poremećajima u ponašanju ima pravo na individualnu i zajedničku vjersku duhovnu brigu, u skladu sa aktom organa državne uprave nadležnog za oblast pravosuđa.

Član 49

Lice smješteno u zdravstvenoj ustanovi ili ustanovi socijalne zaštite ima pravo na individualnu i zajedničku vjersku duhovnu brigu, u skladu sa kućnim redom te ustanove.

Član 50

Vjerska zajednica dužna je da obradu ličnih podataka o vjernicima vrši u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

IV. VJERSKA POUKA I VJERSKE ŠKOLE

Član 51

Vjerska pouka se može izvoditi u vjerskim objektima ili u drugim objektima primjerenim za tu svrhu.

Za učešće maloljetnika u vjerskoj pouci potrebna je saglasnost roditelja, odnosno staratelja, kao i saglasnost maloljetnika ukoliko je stariji od 12 godina života.

Vjerska pouka sa učenicima se može izvoditi samo u vremenu kad učenici nemaju nastavu u školi.

Član 52

Roditelji imaju pravo da vrše vjersku pouku svog djeteta u skladu sa svojom vjerom ili uvjerenjima, poštujući fizički i psihički integritet djeteta.

Član 53

Škole i ustanove visokog obrazovanja dužne su da poštuju prava učenika i studenata na vjerske praznike, u skladu sa zakonom.

Član 54

Vjerska zajednica može da osniva vjerske škole svih nivoa obrazovanja, osim osnovne škole, koja je po zakonu obavezna, kao i domove za smještaj lica koja se školuju u tim ustanovama. Vjerska zajednica samostalno utvrđuje obrazovni program vjerske škole, sadržinu udžbenika i priručnika i utvrđuje uslove za nastavno osoblje.

Obrazovni programi, kao i sadržaji udžbenika i priručnika u vjerskim školama ne smiju biti u suprotnosti sa Ustavom i zakonom.

Član 55

Usaglašavanje obrazovnih programa i sadržaja udžbenika i priručnika vjerskih škola sa Ustavom i zakonom, vrši organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete.

Odgovorno lice u vjerskoj školi je dužno da stavi na raspolaganje sve potrebne podatke za vršenje nadzora organu iz stava 1 ovog člana, kao i da u roku koji je odredio taj organ ispravi utvrđene nepravilnosti.

Član 56

Vjerska škola osnovana u skladu sa ovim zakonom može izvoditi javno važeće obrazovne programe, ako je dobila licencu u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja.

Vjerska škola koja je licencirana, odnosno akreditovana kao obrazovna ustanova, ima pravo na finansiranje iz državnog budžeta, srazmjerno broju učenika, u skladu sa zakonom.

Član 57

Nastavu u vjerskoj školi može da izvodi lice koje ima dozvolu za rad u skladu sa zakonom, kao i akreditaciju ili odobrenje vjerske zajednice koja osniva vjersku školu.

V. KAZNE NE ODREDBE

Član 58

Novčanom kaznom od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice:

- 1) koje na bilo koji način primorava ili sprječava drugo lice da postane ili ostane član vjerske zajednice ili da učestvuje ili ne učestvuje u ispoljavanju vjeroispovijesti ili uvjerenja (član 13 stav 1);
- 2) koje onemogući drugo lice da zbog pripadnosti ili nepripadnosti vjerskoj zajednici koristi prava koja mu pripadaju po zakonu (član 13 stav 2);
- 3) osnuje vjersku školu za osnovno obrazovanje (član 54 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 6.000 eura.

Član 59

Novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice:

- 1) roditelj odnosno staratelj koji vrši vjersku pouku suprotno odluci djeteta (član 51 stav 2);
- 2) vjerski službenik koji vrši vjersku pouku suprotno članu 51 st. 1 i 3 ovog zakona.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 60

Podzakonski propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 61

Vjerska zajednica koja je prijavljena u skladu sa Zakonom o pravnom položaju vjerskih zajednica („Službeni list SRCG“, broj 9/77) može da dostavi prijavu za upis u Evidenciju u skladu sa ovim zakonom, u roku od devet mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Vjerska zajednica koja ne postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana neće se smatrati evidentiranom vjerskom zajednicom u smislu ovog zakona.

Vjerska zajednica iz stava 2 ovog člana ima pravo da podnese prijavu za registraciju u skladu sa ovim zakonom.

Član 62

Vjerski objekti i zemljište koje koriste vjerske zajednice na teritoriji Crne Gore koji su izgrađeni, odnosno pribavljeni iz javnih prihoda države ili su bili u državnoj svojini do 1. decembra 1918. godine, i za koje ne postoje dokazi o pravu svojine vjerskih zajednica, kao kulturna baština Crne Gore, državna su svojina.

Vjerski objekti koji su izgrađeni na teritoriji Crne Gore zajedničkim ulaganjima građana do 1. decembra 1918. godine, a za koje ne postoje dokazi o pravu svojine, kao kulturna baština Crne Gore, državna su svojina.

U pogledu postojanja dokaza o činjenicama iz st. 1 i 2 ovog člana primijenit će se dokazna sredstva i pravila dokazivanja u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i supsidijarno Zakonom o parničnom postupku.

Član 63

Organ uprave nadležan za poslove imovine dužan je da, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrdi vjerske objekte i zemljište koji su u smislu člana 62 ovog zakona državna svojina, izvrši njihov popis i podnese zahtjev za upis prava državne svojine na tim nepokretnostima u katastar nepokretnosti.

Organ uprave nadležan za poslove katastra dužan je da upis zahtjeva iz stava 1 ovog člana izvrši u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, o čemu, bez odlaganja, obavještava vjersku zajednicu koja koristi objekte i zemljište iz stava 1 ovog člana.

Član 64

Po pravosnažnosti odluke kojom se vrši upis prava državne svojine u katastar nepokretnosti u skladu sa članom 62 st. 1 i 2 ovog zakona, vjerska zajednica nastavlja sa korišćenjem objekata i zemljišta koji su predmet upisa do odluke državnog organa nadležnog za odlučivanje o državini, korišćenju i raspolaganju ovim objektima i zemljištem.

Član 65

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica („Službeni list SRCG“, broj 9/77).

Član 66

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 1 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kad je to neophodno za njihovo ostvarivanje.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Obnavljanjem državne nezavisnosti 2006. godine, Crna Gora je stekla i pravo i obavezu da na svojoj teritoriji uredi korpus vjerskih prava i sloboda, odnosno, da normira položaj vjerskih zajednica i njihovih odnosa sa državom.

Na ustavnom nivou to je uradila 2007. godine, a na podustavnom nivou još uvijek je u primjeni Zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica iz 1977. godine („Sl. List SRCG“, broj 9/77).

Imajući u vidu da Crna Gora danas funkcioniše u bitno drugačijem pravnom, političkom i društvenom sistemu, te da se nalazi u procesu pretpristupnih pregovora za članstvo u Evropskoj uniji, to podrazumijeva obavezu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije.

Novi pravni okvir treba da predstavlja optimalno rješenje koje će u skladu sa ustavnim smjernicama uvažiti najvažnije međunarodne standarde u ovoj oblasti i istovremeno uvažiti društvene i vjerske posebnosti Crne Gore.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predlog zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica, usklađen je sa Evropskim zakonodavstvom, kao i potvrđenim međunarodnim ugovorima UN i Savjeta Evrope:

- Univerzalnom Deklaracijom o ljudskim pravima
- Paktom o građanskim i političkim pravima
- Paktom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima
- Konvencijom o ukidanju svih oblika diskriminacije nad ženama
- Međunarodnom konvencijom o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije
- Konvencijom o pravima djeteta

- Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih slobodama
- Protokolom br. 1 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima
- Okvirnom konvencijom o zaštiti nacionalnih manjina (čl. 4(1), 5, 6, 7, 8, 12 i 17)
- Konvencijom o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici
- Poveljom o osnovnim pravima i slobodama u Evropskoj uniji
- Preporukom Evropske komisije protiv rasizma i netrpeljivosti

Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. maja 2019. godine, utvrdila je Predlog zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica. Dopisom od 17. maja 2019. godine ministar za ljudska i manjinska prava Mehmet Zenka, zatražio je od Evropske komisije za demokratiju kroz pravo (Venecijanska komisija) Savjeta Evrope mišljenje o Predlogu zakona (CDL-REF(2019)014).

U periodu od 23. do 24. maja 2019. godine, delegacija Venecijanske komisije koju su činili tri izvjestioca, zajedno sa zamjenicom sekretara Venecijanske komisije Simonom Granatom Mengini i predstavnicom Sekretarijata Komiiije Zijom Caga Taniarom posjetili su Crnu Goru. Delegacija se sastala sa potpredsjednikom Vlade i ministrom pravde, ministrom za ljudska i manjinska prava, ministrom unutrašnjih poslova, ministrom vanjskih poslova, predsjednikom Skupštine, predstavnicima parlamentarne većine i opozicije, Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda, generalnom direktorkom Direktorata za odnose sa vjerskim zajednicama u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, generalnim direktorom za multilateralne odnose u Ministarstvu unutrašnjih poslova, predsjednikom Vrhovnog suda, predstavnicima NVO, predstavnicima vjerskih zajednica, predsjednikom udruženja pravnika, kao i sa predstavnicima akademske zajednice.

Venecijanska komisija je, nakon posjete eksperata, dana 24. juna 2019. godine, Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava dostavila Mišljenje na Predlog zakona, koje je usvojeno na Plenarnoj sjednici Komisije od 21-22. juna 2019. godine (Mišljenje broj 953/2019).

Imajući u vidu navedeno, sugestije iz Mišljenja Venecijanske komisije u potpunosti su inkorporirane u Predlog zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 Predloga zakona zagarantovana je sloboda misli, savjesti i vjeroispovijesti.

Članom 2 Predloga zakona garantovana je svakom licu sloboda misli kao apsolutno pravo, odnosno pravo koje ne dozvoljava nikakva ograničenja, dok je u skladu sa relevantnom sudskom praksom i najvišim pravnim standardima, slobodu ispoljavanja vjere moguće ograničiti.

U skladu sa relevantnim odredbama Evropske konvencije, to ograničenje moguće je u taksativno navedenim situacijama: interes javne bezbjednosti, zaštita javnog poretka, zdravlja ili morala ili zaštita prava i sloboda drugih. (član 3).

Članom 4 Predloga zakona propisano je da sloboda vjeroispovijesti štiti teistička, ateistička i neteistička uvjerenja, kao i pravo da se, postupajući po sopstvenoj savjesti ne ispoljava bilo kakva vjera ili uvjerenje.

Članom 5 Predloga zakona uređuje se pravo pojedinca da odbije ispunjenje vojne obaveze ili neke slične dužnosti koja podrazumijeva upotrebu oružja u skladu sa relevantnim zakonskim propisima (prigovor savjesti).

U članu 6 Predloga zakona sadržana je definicija vjerske zajednice kao dobrovoljno, neprofitno udruženje lica iste vjeroispovijesti, koja se osnivaju radi javnog ili privatnog ispoljavanja vjere i vršenja vjerskih obreda. Zakon priznaje svim vjerskim zajednicama njihovu strukturu, organe, unutrašnja pravila i pravo na vjersko učenje. Odredbama stava 2 ovog člana definisano je da je zajednica uvjerenja, u smislu ovog zakona, je dobrovoljna, neprofitna organizacija koja se osniva radi ostvarivanja određenih zajedničkih ili opštih ciljeva ili interesa koji proizilaze iz zajedničkih uvjerenja.

Odredbom člana 7 Predloga zakona definisano je da u vjerske zajednice spadaju crkve, zajednice vjernika i ostali institucionalni oblici vjerskog djelovanja. Vjerska zajednica je slobodna u vršenju vjerskih obreda i ima pravo da slobodno odlučuje o pitanjima koja se tiču unutrašnje organizacije i funkcionisanju njenih organa; imenovanju i ovlašćenju svojih vjerskih službenika, pravima i obavezama vjernika i druga pitanja od značaja za funkcionisanje vjerske zajednice.

Članom 8 Predloga zakona propisano je da djelovanje vjerskih zajednica ne smije biti usmjereno protiv drugih vjerskih zajednica i vjeroispovijesti ako je takvo djelovanje neprikladno i uvredljivo, niti smije biti na štetu drugih prava i sloboda vjernika i građana. Stavom 2 je definisano da vjerska zajednica u svom djelovanju podliježe samo ograničenjima propisanim zakonom, a koja su neophodna u demokratskom društvu radi zaštite javne bezbjednosti, javnog poretka, zdravlja ili morala ili zaštite prava i sloboda drugih, pri čemu mjera ograničenja mora biti srazmjerna ovim vrijednostima.

Članom 9 Predloga zakona uređeni su odnosi između vjerskih zajednica i države koji počivaju na principima međusobne tolerancije i poštovanja i uzajamnom razumijevanju i saradnji.

Članom 10 Predloga zakona ostavljena je mogućnost da se neka pitanja između države i vjerskih zajednica mogu urediti i posebnim ugovorima.

Članom 11 Predloga zakona predviđeno je da vjerska zajednica samostalno upravlja imovinom na osnovu svojih autonomnih propisa.

Članom 12 Predloga zakona definisano je da se dobra koja predstavljaju kulturnu baštinu Crne Gore, a na kojima pravo svojine ili korišćenja ima vjerska zajednica, ne mogu

otuditi, premještati ili iznijeti iz države, bez saglasnosti Vlade uz prethodno pribavljeno mišljenje vjerske zajednice.

Članom 13 Predloga zakona je propisano da niko ne može biti primoran ili spriječen da postane ili ostane član vjerske zajednice niti da učestvuje ili ne učestvuje u ispoljavanju vjeroispovijesti ili uvjerenja, kao i to da niko ne može biti onemogućen da zbog pripadnosti ili nepripadnosti vjerskoj zajednici uživa svoja prava koja mu po zakonu pripadaju.

Odredbama članova 14 Predloga zakona garantuje se zabrana posredne i neposredne diskriminacije prema svim kategorijama lica.

Članom 15 Predloga zakona propisana je shodna primjena zakona kojim se uređuje zaštita podataka o личности.

Članom 16 Predloga zakona propisana je rodna ravnopravnost jezika uvođenjem u konkretnom slučaju klauzule da se sve odredbe propisa moraju jednako odnositi na muškarce i žene na način da izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Članom 17 ovog predloga propisano da organ državne uprave nadležan za pitanja ljudskih prava i sloboda vrši nadzor nad primjenom zakona.

Poglavljem II Predloga zakona uređeno je pitanje registracije i evidencije vjerskih zajednica.

Članom 18 Predloga zakona predviđeno je da vjerska zajednica stiče svojstvo pravnog lica upisom u Registar koji se vodi u nadležnom organu državne uprave, čiji sadržaj i način vođenja propisuje nadležno ministarstvo.

Članom 19 Predloga zakona propisana je dobrovoljnost registracije vjerske zajednice ili dijela vjerske zajednice čiji je vjerski centar u inostranstvu, dok se stavom 2 ovog člana definiše da vjerska zajednica, odnosno dio vjerske zajednice čiji je vjerski centar u inostranstvu slobodno odlučuje o tome da li će zahtijevati upis u Registar.

Odredbom članova 20 i 21 Predloga zakona propisani su uslovi odnosno sadržaj prijave za registraciju.

Članom 22 Predloga zakona propisano je da nezadovoljna stranka može pokrenuti postupak pred Upravnim sudom protiv rješenja Ministarstva kojim se odbija registracija.

Odredbom člana 23 Predloga zakona propisano je da organizacioni dio vjerske zajednice koji djeluje u Crnoj Gori, čiji je vjerski centar u inostranstvu, koji do sada nije bio prijavljen kod nadležnog organa uprave, dodatno prilaže i odluku nadležnog organa te vjerske zajednice za upis u Registar.

Odredbama člana 24 Predloga zakona propisano je da se one vjerske zajednice koje su prethodno bile upisane i djeluju u Crnoj Gori na dan stupanja na snagu ovog zakona, upisuju u evidenciju postojećih vjerskih zajednica, te da sadržaj te evidencije kao i prethodno pomenutog Registra propisuje nadležni organ državne uprave.

Članom 25 Predloga zakona propisano je područje registracije ili evidencije vjerske zajednice u Crnoj Gori.

Članom 26 Predloga zakona propisani su rokovi za odlučivanje po prijavama za upis vjerske zajednice u Registar ili Evidenciju.

Odredbama člana 27 Predloga zakona propisana je obaveza vjerske zajednice da obavijesti Ministarstvo o svakoj promjeni podataka u skladu sa ovim zakonom, u roku od 30 dana od nastanka promjene.

Odredbama člana 28 Predloga zakona garantovana je sloboda udruživanja drugim organizacijama i udruženjima koje se osnivaju radi ostvarenja slobode misli, savjesti, vjeroispovijesti ili uvjerenja. Stavom 2 istog člana definisano je da one vjerske zajednice koje nijesu registrovane niti evidentirane u skladu sa ovim zakonom ne mogu sticati ni ostvarivati ona prava koja pripadaju registrovanim i evidentiranim vjerskim zajednicama, kao pravnim licima.

Odredbama člana 29 Predloga zakona propisana je shodna primjena zakona kojim se uređuje pravni položaj nevladinih organizacija na organizacije koje se osnivaju radi ispoljavanja slobode misli, savjesti ili uvjerenja a nisu vjerske zajednice.

Odredbama članova 30 i 31 Predloga zakona propisani su razlozi za odbijanje upisa u Registar ili Evidenciju ili zabranu djelovanja te postupak odlučivanja i pravnog lijeka u slučaju odbijanja upisa.

Odredbom člana 32 Predloga zakona uređeno je da postupak za zabranu djelovanja pokreće državno tužilaštvo. Stavom 2 ovog člana ostavljena je mogućnost da prije donošenja odluke o zabrani djelovanja, vjerska zajednica može uskladiti svoje djelovanje u skladu sa zakonom.

Odredbama člana 33 Predloga zakona definisani su način brisanja i posledice brisanja iz Registra ili Evidencije i shodna primjena zakona kojim se uređuje upravni postupak.

Odredbama člana 34 Predloga zakona propisano je da o imovini vjerske zajednice brisane iz Registra, odnosno Evidencije, nakon izmirenja dugova, odlučuje se na način određen aktima vjerske zajednice. Ako vjerske zajednice nisu odredile način postupanja u ovom slučaju, njihova imovina postaje državna imovina.

Poglavljem III uređena su prava i obaveze registrovanih i evidentiranih vjerskih zajednica i njihovih vjernika.

Odredbom člana 35 Predloga zakona propisano je da vjerska zajednica obezbjeđuje sredstva za obavljanje svoje djelatnosti od prihoda iz sopstvene imovine i vjerskih usluga, zadužbina, legata, fondova, donacija i drugih doprinosa fizičkih i pravnih lica, sredstava međunarodnih vjerskih organizacija čiji su članovi, sredstava iz budžeta Crne Gore i budžeta jedinica lokalne samouprave, kao i drugih poslova i djelatnosti na neprofitnim osnovama, u skladu sa zakonom. Stavom 2 ovog člana definisano je da se iz državnog budžeta i budžeta lokalne samouprave vjerskoj zajednici mogu odobriti sredstva za aktivnosti kojima se

afirmiše duhovna, kulturna i državna tradicija Crne Gore, kao i za podršku socijalnim, zdravstvenim, karitativnim i humanitarnim aktivnostima od posebnog značaja.

Odredbom člana 36 Predloga zakona utvrđeno je da kontrolu zakonitosti sticanja i namjenskog trošenja sredstava vjerske zajednice iz državnog budžeta i budžeta lokalne samouprave vrše nadležni organi u skladu sa zakonom.

Odredbama člana 37 Predloga zakona definisano je da vjerska zajednica za svoje obaveze odgovara cjelokupnom imovinom, tako da sakralni objekti i pokretne stvari neophodne za vjerske obrede ne mogu biti predmet izvršenja.

Članom 38 Predloga zakona propisan je način i vrsta upisa, odnosno pravo korišćenja pokretne ili nepokretne imovine.

Odredbom člana 39 Predloga zakona definisano je da vjerska zajednica može prikupljati dobrovoljne priloge na osnovu svojih autonomnih propisa, u skladu sa zakonom.

Član 40 Predloga zakona propisuje da je vjerska zajednica dužna da plaća poreze, doprinose i druge dažbine u skladu sa zakonom, uz mogućnost da ista može biti oslobođena poreskih i drugih obaveza uz ispunjenje zakonskih uslova.

Odredbom člana 41 Predloga zakona regulisano je pravo na zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje. Stavom 2 istog člana dato je ovlašćenje vjerskim zajednicama da mogu osnivati ustanove za socijalno, odnosno zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje vjerskih službenika u skladu sa zakonom. Stavom 4 ovog člana propisana je mogućnost obezbjeđivanja sredstava u državnom budžetu za zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje vjerskih službenika u skladu sa zakonom.

Odredbom člana 42 Predloga zakona dato je pravo vjerskim zajednicama da grade vjerske objekte i vrše rekonstrukciju i adaptaciju postojećih objekata, uz ispunjavanje određenih uslova u skladu sa zakonom.

Odredbom člana 43 Predloga zakona propisano je da vjerska zajednica ima pristup radio-difuznim servisima i drugim medijima, kao i pravo da samostalno ostvaruje sopstvenu informativnu i izdavačku djelatnost na neprofitnoj osnovi u skladu sa zakonom.

Odredbom člana 44 Predloga zakona data je mogućnost vjerskim zajednicama osnivanja odgovarajućih ustanova u skladu sa zakonom.

Odredbama članova od 45 do 50 Predloga zakona predviđena je mogućnost vršenja vjerskih obreda u, ali i izvan vjerskih objekata. Pod određenim uslovima je vjersku i duhovnu brigu moguće vršiti i prema vjernicima u službi policije i Vojske Crne Gore, kao i prema licima koja se nalaze u pritvoru ili na izdržavanju kazne zatvora ili u zdravstvenim ustanovama.

Poglavlje IV Predloga zakona uređuje pitanje vjerske pouke i vjerske škole.

Članom 51 Predloga zakona data je mogućnost da se vjerska pouka može vršiti ne samo u vjerskim objektima već i na drugim, za to prikladnim mjestima. Stavom 2 istog člana

propisano je da je neophodna saglasnost roditelja, odnosno staratelja, ukoliko je lice maloljetno, a ukoliko je maloljetno lice starije od 12 godina života potrebna je i njegova saglasnost.

Članom 52 Predloga zakona definisano je pravo roditelja da vrše vjersku pouku svog djeteta u skladu sa svojim uvjerenjima uz poštovanje fizičkog i psihičkog integriteta djeteta.

Odredbom člana 53 Predloga zakona propisano je da su škole i druge obrazovne ustanove dužne da omoguće pravo učenika i studenata na ispovijedanje vjere u vrijeme vjerskih praznika.

Odredbama člana 54 Predloga zakona data je mogućnost vjerskim zajednicama da osnivaju vjerske škole svih nivoa obrazovanja, osim osnovnog, kao i data mogućnost osnivanja domova za smještaj lica u tim ustanovama.

Članom 55 Predloga zakona propisano je ovlašćenje organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete u vezi sa usaglašavanjem obrazovnih programa i sadržaja udžbenika i priručnika vjerskih škola sa Ustavom i zakonom.

Shodno odredbi člana 56 Predloga zakona licencirana odnosno akreditovana vjerska škola kao obrazovna ustanova, ima pravo na finansiranje iz državnog budžeta, u skladu sa zakonom, dok je članom 57 propisano da nastavu može izvoditi samo lice koje ima dozvolu za rad kao i akreditaciju od strane vjerske zajednice.

U poglavlju V Predloga zakona propisane su novčane kazne za kršenje odredbi ovog zakona za pravna i fizička lica (članovi 58 i 59).

Poglavlje VI Predloga zakona definiše prelazne i završne odredbe.

Odredbom člana 60 Predloga zakona propisana je obaveza donošenja podzakonskih propisa za sprovođenje ovog zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članom 61 Predloga zakona utvrđeni su rokovi za preuzimanje podataka o vjerskim zajednicama iz postojećih evidencija kao i rokovi za upis u Evidencije u skladu sa ovim Zakonom.

Odredbom člana 62 Predloga zakona propisano je da su vjerski objekti i zemljište koje koriste vjerske zajednice na teritoriji Crne Gore koji su izgrađeni, odnosno pribavljeni iz javnih prihoda države ili su bili u državnoj svojini do 1. decembra 1918. godine, i za koje ne postoje dokazi o pravu svojine vjerskih zajednica, kao kulturna baština Crne Gore, državna svojina. Stavom 3 detaljnije je definisano da će se u pogledu postojanja dokaza o činjenicama primjenjivati dokazna sredstva i pravila dokazivanja u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i supsidijarno Zakonom o parničnom postupku.

Odredbom člana 63 Predloga zakona propisana je obaveza organa nadležnog za poslove imovine u vezi sa popisom objekata i zemljišta u skladu sa ovim Zakonom. Stavom 2 je definisano da organ uprave nadležan za poslove katastra dužan je da upis zahtjeva iz stava

1 ovog člana izvrši u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, o čemu, bez odlaganja, obavještava vjersku zajednicu koja koristi objekte i zemljište iz stava 1 ovog člana.

Članom 64 definisano je da po pravosnažnosti odluke kojom se vrši upis prava državne svojine u katastar nepokretnosti u skladu sa članom 62 st. 1 i 2 ovog zakona, vjerska zajednica nastavlja sa korišćenjem objekata i zemljišta koji su predmet upisa do odluke državnog organa nadležnog za odlučivanje o državini, korišćenju i raspolaganju ovim objektima i zemljištem.

Odredbama članova 65 i 66 definisan je prestanak važenja Zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica iz 1977. godine („Sl. List SRCG“, broj 9/77) i stupanje na snagu ovog zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva iz državnog budžeta.

IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE O NACRTU ZAKONA O SLOBODI VJEROISPOVIJESTI ILI UVJERENJA I PRAVNOM POLOŽAJU VJERSKIH ZAJEDNICA

Shodno Programu rada Vlade Crne Gore za 2019. godinu ustanovljena je obaveza izrade Zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica.

Analiza pravnog okvira navela nas je na zaključak da u Crnoj Gori samo usvajanjem novog pravnog propisa može da se uredi korpus vjerskih prava i sloboda, odnosno, da se normira položaj vjerskih zajednica i njihovih odnosa sa državom u skladu sa ustavnim odredbama i pravnom tekovinom Evropske unije.

U skladu sa navedenom obavezom, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je, na osnovu člana 41 stav 1 Zakona o državnoj upravi („Službeni list RCG”, broj 38/03 i „Službeni list CG”, br. 22/08 i 42/11) i člana 55 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave (Službeni list CG”, br. 5/12, 25/12, 44/12, 61/12, 20/13, 17/14, 06/15, 80/15), donijelo Rješenje o formiranju Radne grupe za izradu Nacrta zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica.

U skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja Javne rasprave u pripremi zakona („Službeni list CG” broj 12/12), Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je objavilo Javni poziv građanima, stručnim i naučnim institucijama, vjerskim zajednicama, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama, zajednicama i pojedincima da se uključe u Javnu raspravu o Nacrtu zakona.

Javna rasprava je trajala od 03.08.2015. godine do 30.09.2015. godine (ukupno, 59 dana). U okviru Javne rasprave održana su tri okrugla stola i to:

1. Dana 07.09.2015. godine u Bijelom Polju
2. Dana 10.09.2015. godine u Kotoru
3. Dana 14.09.2015. godine u Podgorici

Okruglim stolovima su prisustvovali predstavnici vjerskih zajednica, nevladinih organizacija i drugih zainteresovanih strana.

II PREDLOZI, SUGESTIJE I KOMENTARI

Tokom izrade ovog propisa, Ministarstvo je sprovelo niz konsultacija sa predstavnicima svih vjerskih zajednica. Konsultacije su redovno vršene od 2015. godine sa ciljem pronalaženja najkvalitetnijeg pravnog okvira. Većina komentara je dostavljana u usmenoj formi na sastancima ili tokom Javne rasprave i odnosila se na prethodnu verziju Nacrta zakona.

Ti komentari su sljedeći:

1. **Naslov Predloga – potrebno promijeniti naslov koji je glasio Zakon o slobodi vjeroispovijesti jer se odnosi i na pitanja vjerskih zajednica**
2. **Čl. 4 st. 3 – promijeniti odredbu da vjerska zajednica obavještava na povjerljiv način Vladu o izboru vjerskih velikodostojnika**
3. **Član 16 – potrebno je promijeniti da vjersku zajednicu mogu osnivati isključivo državljani države Crne Gore**
4. **Čl. 42 – potrebno promijeniti da se vjerska pouka može vršiti samo u objektima u kojima se vrše vjerski poslovi i vjerski obredi**
5. **Čl. 42 st. 2 – promijeniti starosnu dob djece jer se smatra da je ona postavljena prenisko.**
6. **Čl. 52. St. 1 – promijeniti odredbu o imovini koja će postati državna svojina**

Odgovor obrađivača:

1. Predlog je prihvaćen, promijenjen je naslov zakona jer je, kao što su sugerisali iz većine vjerskih zajednica a naročito od strane Mitropolije crnogorsko-primorske, naslov Zakon o slobodi vjeroispovijesti neadekvatan jer se odnosi značajnim dijelom i na položaj vjerskih zajednica.
2. Predlog je prihvaćen i ovim pravnim propisom jemčimo potpunu slobodu vjerskih zajednica prilikom izbora svog rukovodstva, što je i u skladu sa standardima propisanim od strane Evropskog suda za ljudska prava.
3. Prihvaćen je predlog od strane vjerskih zajednica da vjerske zajednice mogu osnivati i oni koji nisu državljani Crne Gore uz potvrdu stalnog boravka. Ovakvu liberalizaciju standarda smo dodatno omogućili prihvatanjem da vjersku zajednicu mogu osnovati samo tri člana koja su državljani Crne Gore ili imaju stalni boravak u našoj državi. Takođe smo prihvatili i sugestije o procedurama za prijavu pa je time izbrisana prethodno predviđena obaveza o dostavljanju osnovnih vjerskih tekstova u „autentičnom tekstu”. Prihvaćeni su i predlozi da se vjerska pouka može vršiti i na mjestima podobnim za tu svrhu, što je takođe bila jedna od sugestija vjerskih zajednica.

4. Iako je od pojedinih vjerskih zajednica bilo prigovora da o slobodi vjeroispovijesti ne bi trebala odlučivati djeca od svega 12 godina života, ta odredba je zadržana jer je, po našem mišljenju, u skladu sa članom 14 st. 1 Konvencije o pravima djeteta gdje je propisana obaveza država da priznaju pravo djeteta na slobodu vjeroispovijesti.
5. Nismo mogli prihvatiti sugestiju o brisanju odredaba kojima je propisano da vjerske zajednice moraju da dokažu pravo svojine na imovini za koju se utvrdi da je izgrađena prije 1918. godine. Apsolutno nismo saglasni da je riječ o bilo kakvom obliku konfiskacije i nacionalizacije vjerskih objekata već samo uvođenje pravnog reda u imovinske podatke vjerskih zajednica i utvrđivanje što predstavlja a što ne predstavlja državnu svojinu. Ovim odredbama se ovim propisima „ne oduzima imovina” niti jednoj vjerskoj zajednici, već naprotiv, štiti se pravo svojine svim vjerskim zajednicama koje dokažu da imaju pravo svojine na vjerskim objektima i zemljištu.

III PREDLOZI, SUGESTIJE I KOMENTARI ZAINTERESOVANIH GRAĐANA

Zainteresovani građanin je istakao:

1. Da je odredba da „Nastavu u vjerskoj školi mogu da izvode samo crnogorski državljani” diskriminatorna.
2. Zašto vjerske škole ne mogu osnivati škole na nivou osnovnog obrazovanja?

Odgovor obrađivača:

1. Ovim Nacrtom (Predlogom) je prihvaćena ova sugestija te samim tim nastavu može da izvodi lice koje ima dozvolu za rad u skladu sa zakonom, kao i akreditaciju ili odobrenje vjerske zajednice koja osniva vjersku školu (čl. 57).
2. Ovaj predlog nije mogao biti prihvaćen jer je osnovno obrazovanje zakonska obaveza i njeno sprovođenje je u nadležnosti javnih vlasti Crne Gore.

Crna Gora
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA
I MANJINSKA PRAVA
PODGORICA

Priloga:	10. 05. 2019		
Org. jed	Broj	Prilog	Vrijednost
04-030	593	19-2	

Crna Gora

Sekretarijat za zakonodavstvo

Broj: 02-470

Podgorica, 10. maja 2019. godine

**MINISTARSTVO ZA LJUDSKA
I MANJINSKA PRAVA**

- Gospodinu Mehmedu Zenki, ministru -

PODGORICA

Na **PREDLOG ZAKONA O SLOBODI VJEROISPOVIJESTI
ILI UVJERENJA I PRAVNOM POLOŽAJU VJERSKIH
ZAJEDNICA**, iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata nemamo
primjedaba.

Crna Gora
Ministarstvo pravde

Crna Gora
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA
I MANJINSKA PRAVA
PODGORICA

Primljeno:	13.05.19		
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
04-090	593	19-3	

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 482 926
www.pravda.gov.me

Br:01-023-5308/19

13.maj 2019.

Za: Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Mehmed Zenka, ministar

Predmet: Mišljenje na Predlog Zakona o slobodi vjeroispovjesti ili uvjerenja i
pravnom položaju vjerskih zajednica

Poštovani,

Ministarstvo pravde razmotrilo je tekst Predloga Zakona o slobodi vjeroispovjesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica. S tim u vezi, obavještavamo vas da u okviru nadležnosti ovog Ministarstva, nemamo primjedbi na tekst Predloga, budući da su u neposrednoj komunikaciji sa predstavnicima predlagača, sugestije Ministarstva pravde ugrađene u tekst Predloga Zakona.

S poštovanjem,

Dostavljeno: Ministarstvo za ljudskih i manjinskih prava

a/a

Crna Gora

Ministarstvo finansija

Crna Gora
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA
I MANJINSKA PRAVA
PODGORICA

Primljeno:	14.05.19.		
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
04	000	53	19-5

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br. 01-71811/

13/05/2019. godine

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA

- n/r ministra, g-dina Mehmeda Zenke -

PREDMET: Mišljenje na Predlog Zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica

Poštovani,

Na tekst Predlog Zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica, sa aspekta imolikacija na poslovni ambijent, nema primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst Predloga, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za implementaciju ovog propisa nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore. Shodno navedenom, na dostavljeni tekst Predlog Zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica, s aspekta budžeta, nema primjedbi.

Sa aspekta nadležnosti Direktorata za imovinsko pravne poslove podržavamo koncept predložen Zakonom o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica, te na dostavljeni Predlog nema primjedbi.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija nema primjedbi na Predlog Zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica
1. Definisanje problema - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? Predloženi akt treba da reguliše slobodu vjeroispovijesti na osnovu odredbi člana 16 stav 1 tačka 1 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kad je to neophodno za njihovo ostvarivanje. Obnavljanjem državne nezavisnosti 2006. godine, Crna Gora je stekla i pravo i obavezu da na svojoj teritoriji uredi korpus vjerskih prava i sloboda, odnosno, da normira položaj vjerskih zajednica i njihovih odnosa sa državom. Na ustavnom nivou to je uradila 2007. godine, a na podustavnom nivou još uvijek je u primjeni Zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica iz 1977. godine („Službeni list SRCG“, br. 9/77, 26/77, 29/89, i 39/89, „Službeni list RCG“ br. 27/94 i 36/03). Crna Gora danas funkcioniše u bitno drugačijem pravnom, političkom i društvenom sistemu, te da se nalazi u procesu predpristupnih pregovora za članstvo u Evropskoj uniji, što podrazumijeva obavezu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije. Posljedice problema su neusklađenost nacionalnog zakonodavstva sa Ustavom Crne Gore, kao i neusklađenost nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije. Oštećeni subjekti su vjerske zajednice, na način što primjenom Zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica iz 1977. godine („Službeni list SRCG“, br. 9/77, 26/77, 29/89 i 39/89, „Službeni list RCG“ br. 27/94 i 36/03) vjerske zajednice su u nemogućnosti da ostvare ljudska prava i slobode (u skladu sa Ustavnim odredbama i pravnom tekovinom Evropske unije). Zadržavanjem "statusa quo" vjerske zajednice ostale bi uskraćene za mogućnost ostvarivanja gore navedenih prava.	
2. Ciljevi - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. Novi pravni okvir treba da predstavlja optimalno rješenje koje će u skladu sa ustavnim smjernicama uvažiti najvažnije međunarodne standarde u ovoj oblasti i istovremeno uvažiti društvene i vjerske posebnosti Crne Gore.	
3. Opcije - Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (u uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako	

postoji obaveza donošenja predloženog propisa). Obrazložiti preferiranu opciju?
Opcija 1 – „Status quo“ opcija bi značila da svi identifikovani problemi ostaju isti. Opcija 2 – izmjena i dopuna postojeće zakonske regulative ne bi u potpunosti riješila sporna pitanja. Opcija 3 – Donošenje propisa kojim će važeći propis biti stavljen van snage i kojim će se urediti sloboda vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravni položaj vjerskih zajednica. Analiza pravnog okvira navela nas je na zaključak da u Crnoj Gori samo trećom opcijom može da se uredi korpus vjerskih prava i sloboda, odnosno, da se normira položaj vjerskih zajednica i njihovih odnosa sa državom u skladu sa ustavnim odredbama i pravnom tekovinom Evropske unije. Prilikom odabira modela zakonodavac je pošao od cilja afirmacije vrijednosti zaštićenih međunarodnim standardima u oblasti ljudskih (vjerskih) prava i sloboda, i iz tog razloga odlučio da je jedino primjenjivo rješenje zapravo treća opcija.
4. Analiza uticaja Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu – nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno. Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima). Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti. Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija. Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
Rješenja u propisu će uticati na vjerske zajednice. Donošenje ovog propisa neće izazvati dodatne troškove privredi, naročito malim i srednjim preduzećima. Za sprovođenje ovog propisa nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz državnog budžeta. Pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti. Propisom se ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija. Donošenje ovog propisa neće izazvati druga opterećenja i biznis barijere.
5. Procjena fiskalnog uticaja Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu? Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti. Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti. Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu? Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze? Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore? Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda. Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti. Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa? Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
Za sprovođenje ovog propisa nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz državnog budžeta. Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze, već će se ostvariti prihodi u Budžetu Crne Gore na osnovu obaveze vjerskih zajednica da plaćaju poreze, doprinose i dažbine, u skladu sa zakonom. Nisu postojale primjedbe Ministarstva finansija na tekst Predloga zakona.
6. Konsultacije zainteresovanih strana Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako?

Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
Za izradu ovog propisa nije korišćena ekspertna podrška. Tokom izrade ovog propisa, Ministarstvo je sprovelo niz konsultacija sa predstavnicima svih vjerskih zajednica. Konsultacije su redovno vršene od 2015. godine sa ciljem pronalaženja najkvalitetnijeg pravnog okvira. Ministarstvo je tokom konsultacija prihvatilo niz sugestija vjerskih zajednica. Tako je promijenjen naslov zakona jer je, kao što su sugerisali iz većine vjerskih zajednica a naročito od strane Mitropolije crnogorsko-primorske, naslov Zakon o slobodi vjeroispovijesti neadekvatan jer se odnosi značajnim dijelom i na položaj vjerskih zajednica. Osim toga, prihvaćena je sugestija od strane vjerskih zajednica da vjerske zajednice mogu osnivati i oni koji nisu državljani Crne Gore uz potvrdu stalnog boravka. Ovakvu liberalizaciju standarda smo dodatno omogućili prihvatanjem da vjersku zajednicu mogu osnovati samo tri člana koja su državljani Crne Gore ili imaju stalni boravak u našoj državi. Ovim propisom smo takođe zagarantovali potpunu slobodu vjerskih zajednica prilikom izbora svog rukovodstva, što je i u skladu sa standardima propisanim od strane Evropskog suda za ljudska prava, osim što je bila i preporuka vjerskih zajednica. Takođe smo prihvatili i sugestije o procedurama za prijavu pa je time izbrisana prethodno predviđena obaveza o dostavljanju osnovnih vjerskih tekstova u „autentičnom tekstu“. Prihvaćeni su i predlozi da se vjerska pouka može vršiti i na mjestima podobnim za tu svrhu, što je takođe bila jedna od sugestija vjerskih zajednica. Iako je od pojedinih vjerskih zajednica bilo prigovora da o slobodi vjeroispovijesti ne bi trebala odlučivati djeca od svega 12 godina života, ta odredba je zadržana jer je, po našem mišljenju, u skladu sa članom 14. st. 1 Konvencije o pravima djeteta gdje je propisana obaveza država da priznaju pravo djeteta na slobodu vjeroispovijesti. Nismo takođe mogli prihvatiti sugestiju o brisanju odredaba kojima je propisano da vjerske zajednice moraju da dokažu pravo svojine na imovini za koju se utvrdi da je izgrađena prije 1918. godine. Apsolutno nismo saglasni da je riječ o bilo kakvom obliku konfiskacije i nacionalizacije vjerskih objekata već samo uvođenje pravnog reda u imovinske podatke vjerskih zajednica i utvrđivanje što predstavlja a što ne predstavlja državnu svojinu. Ovim odredbama se ovim propisima „ne oduzima imovina“ niti jednoj vjerskoj zajednici, već naprotiv, štiti se pravo svojine svim vjerskim zajednicama koje dokažu da imaju pravo svojine na vjerskim objektima i zemljištu.
7: Monitoring i evaluacija - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
Ne očekuju se prepreke u implementaciji ovog propisa. Organ koji će biti zadužen za staranje o primjeni Zakona, a u skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada Državne uprave je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava.

Datum i mjesto

Podgorica, 14.05.2018.

[Handwritten signature]

Crna Gora

Ministarstvo prosvjete

Crna Gora
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA
I MANJINSKA PRAVA
PODGORICA

Prijedlog:	15.05.19		
Org. jed.	Broj	Prijeg.	Vrijednost
04-	090-593	19-6	

Broj: 023-841/2019-2

U Podgorici, 15. maja 2019. godine

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA

Gospodinu Mehmedu ZENKI, ministru

Podgorica

Poštovani,

Povodom Vašeg akta, broj: 04-090-593/19-1 od 8. maja 2019. godine, koji se odnosi na *Prijedloga zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica*, u dijelu koji se odnosi na vjerske škole, dajemo mišljenje:

Član 51 stav 3 Prijedloga zakona je potrebno precizirati, radi otklanjanja mogućih nejasnoća. Naime, navedeno da se vjerska pouka sa učenicima može izvoditi samo u vremenu kad učenici nemaju nastavu u školi. Da li to znači da vjerska pouka učenicima može da se realizuje i u školi u vrijeme kad se ne izvodi nastava, što bi bilo u suprotnosti sa članom 5 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG”, br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG”, 45/10, 45/11, 36/13, 39/13 i 47/17) kojim je utvrđeno da u javnim ustanovama i ustanovama kojima je dodijeljena koncesija za izvođenje javno važećeg obrazovnog programa nije dozvoljeno religijsko djelovanje, osim u ustanovama koje su licencirane kao srednje vjerske škole. Saglasno navedenom, smatramo da bi trebalo eksplicitno propisati da se vjerska pouka ne može vršiti u školama, tako da bi ovaj stav trebao da glasi: „Vjerska pouka sa učenicima ne može se izvoditi u školi i u vremenu kad učenici imaju nastavu u školi”.

Članom 54 stav 1 Prijedloga zakona je propisano da vjerska zajednica može da osnuje vjerske škole svih nivoa obrazovanja osim osnovnu školu. Smatramo da navedenu odredbu treba preciznije definisati, tj. utvrditi da li se mogućnost osnivanja odnosi na predškolske ustanove, srednje škole, više stručne škole, ustanove visokog obrazovanja. Mogućnost osnivanja se može ograničiti samo na srednje vjerske škole i domove za smještaj lica koja se školuju u tim školama.

U odnosu na stav 2 ističemo da odredbe koje se odnose na obrazovni program, nastavnike i udžbenike u vjerskim školama treba da budu definisane tako da za vjerske škole koje izvode javno važeće obrazovne programe ta materija treba da bude usaglašena sa

Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju. U tom smislu, smatramo da poslije stava 2 treba dodati novi stav koji glasi:

„Izuzetno od stava 2 ovog člana u vjerskoj školi koja izvodi obrazovni program za koji je utvrđeno da odgovara javno važećem obrazovnom programu nastavu izvode lica koja imaju licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama i upotrebljavaju se udžbenici za obavezne predmete donijeti u skladu sa zakonom.”

Član 55 Prijedloga zakona treba izmijeniti jer Ministarstvo ne može da vrši „usglašavanje obrazovnih programa i sadržaja udžbenika i priručnika vjerskih škola”. Vjerska zajednica kao osnivač vjerske škole donosi obrazovni program koji može da bude javno važeći ako Nacionalni savjet za obrazovanje utvrdi da odgovara javno važećem obrazovnom programu. Posebno ističemo da je potrebno urediti pitanje nadzora nad sprovođenjem odredbi koje se odnose na srednje vjerske škole koje izvode javno važeće obrazovne programe i pitanje inspekcijskog nadzora u tim školama. Saglasno navedenom, smatramo da treba propisati da „nadzor nad sprovođenjem odredbi ovog zakona koje se odnose na vjerske škole koje realizuju javno važeće obrazovne programe vrši organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete, a inspekcijski nadzor nad radom tih ustanova vrši nadležna prosvjetna inspekcija”.

S poštovanjem,

MINISTAR
Dr Damir ŠEHOVIĆ

Crna Gora
Ministarstvo kulture

Adresa: Njegoševa bb,
81250 Cetinje, Crna Gora
tel: +382 41 232 571
fax: +382 41 232 572
www.mku.gov.me

Br. 01-1944/2

15. maj 2019.

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA
Gospodin Mehmed ZENKA, ministar

Predmet: Mišljenje na tekst Predloga zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica

Poštovani gospodine Zenka,

Ministarstvo kulture je razmotrilo tekst Predloga zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica, pa, s tim u vezi, daje sljedeće

MIŠLJENJE

S aspekta nadležnosti Ministarstva kulture, nemamo primjedbi na tekst Predloga zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica, budući da su u neposrednoj komunikaciji sa predstavnicima predlagača, sugestije Ministarstva kulture ugrađene u tekst Predloga Zakona.

S poštovanjem

Aleksandar BOGDANOVIĆ
MINISTAR

